

Likviditetsstyring i krisetider

Velkommen til Webinar
Mars 2020

Sunnfjord Utvikling og PwC ønsker velkommen til Webinar

Likviditetsstyring i krisetider

Agenda

09:00 - 09:45

Velkommen | Rolf Sanne-Gundersen, Sunnfjord Utvikling

Introduksjon | Silje Guddal

Likviditetsstyring i krisetider | Jan Flølo, PwC

Sparebanken Sogn og Fjordane | Roy Stian Farsund

Spørsmål fra "salen"

Oppsummering og takk for i dag | Rolf Sanne-Gundersen

Mute

- Husk å "mute" deg sjølv av omsyn til alle andre

Chat. Send inn dine spørsmål

- Bruk chat-funksjonen i løpet av webinarret.
- Vi svarar på spørsmål avslutningsvis

Opptak

- Webinarret vil bli tatt opp

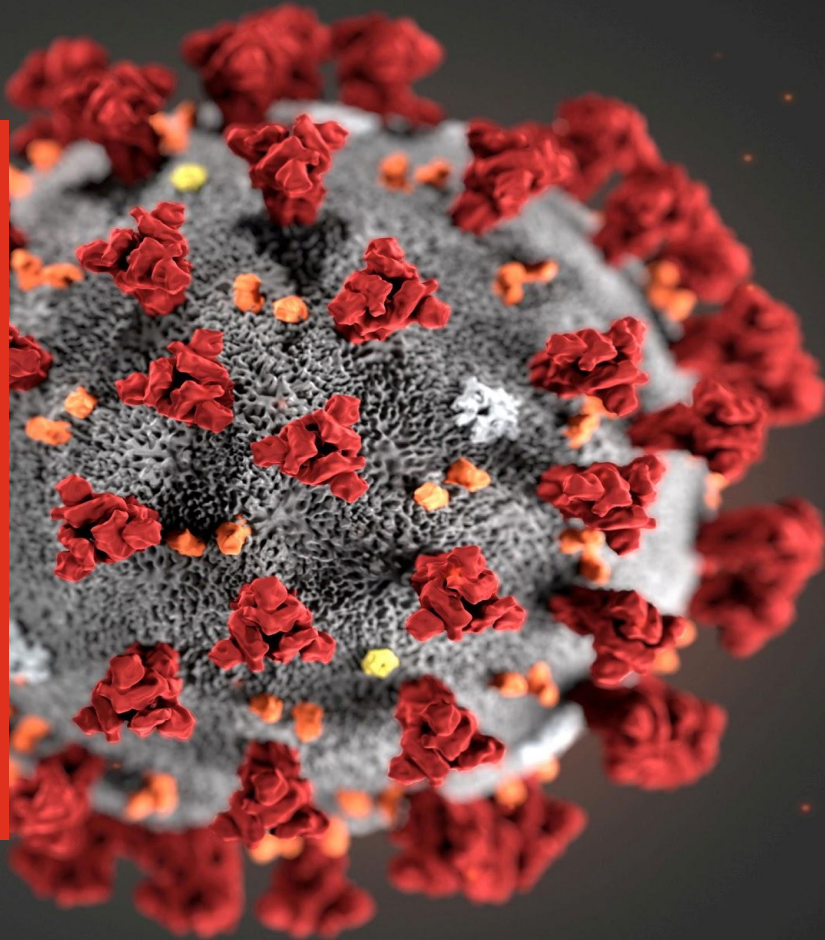

Likviditetsstyring i krisetider

PwC
Mars 2020

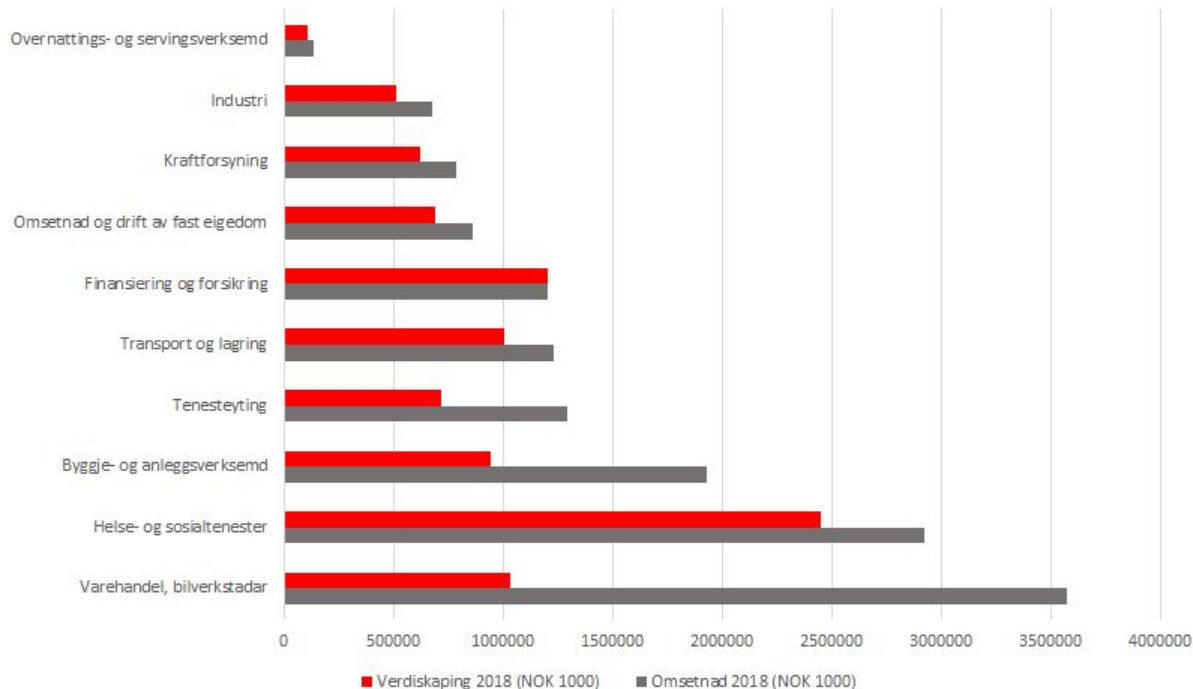

COVID-19 har «over
natta» endra dei
økonomiske utsiktene for
mange verksemder frå
svært gode til svært
utfordrande....

Mange av våre største næringer har fått omfattende utfordringer

Omsetnad og verdiskaping i 2018 for dei 10 største bransjane i Sunnfjord kommune

Utfordringer

1. Stenging pga. smittefare
2. Svikt i omsetning
3. Utfordringer med halde produksjon i gang pga karantene, stenging av skular / barnehagar og stopp i vareflyt
4. Kunder som får betalingsutfordringer
5. Svekket norsk krone

For mange bedrifter vert sikring av likviditet kritisk.

Kor lenge vil det vare?

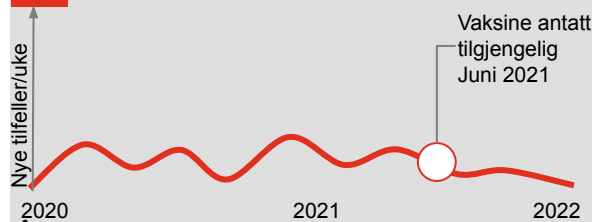
Potensielle scenarioer som grunnlag for planlegging

Konsekvenser

1

HOT SPOTS

Rask økning unngås. Det dukker opp hotspots, men disse begrenses av tiltak fra myndighetene.

Arbeidskraft: Arbeidar heime med reiseavgrensningar både nasjonalt og internasjonalt.

Leverandørkjede: Redusert produksjon i ei rekke land påvirkar forsyningskjeda.

Økonomi: Løpande usikkerheit påvirkar markedet på lengre sikt - alle berørte landa er råka.

Tidsramme: 12 til 18 månader.

2

RASK ESKALERING

Rask eskalering av tilfeller, med raskest økning i Q2 2020.

Arbeidskraft: Store globale forstyrningar, inkludert heimearbeid, restriksjonar på reiser og utbredt sjukdom i arbeidsstyrken. Betydeleg innvirkning på helsevesenet.

Leverandørkjede: Global mangel på visse varer på grunn av redusert produksjon.

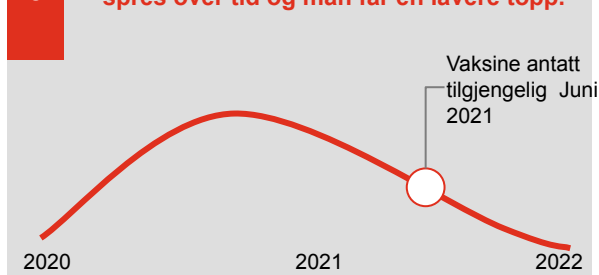
Økonomi: Auka risiko for global lavkonjunktur på grunn av alvorlighetsgraden og omfanget av pandemien.

Tidsramme: 12 til 18 månader, med største opptrapping av saker innan 3 månader.

3

UTSATT ESKALERING

Tiltak fra myndighetene fører til at tilfeller spres over tid og man får en lavere topp.

Arbeidskraft: Store globale forstyrningar, inkludert heimearbeid, restriksjonar på reiser og utbredt sjukdom i arbeidsstyrken. Effektane på helsevesenet avtar noko samanlikna med scenario 2.

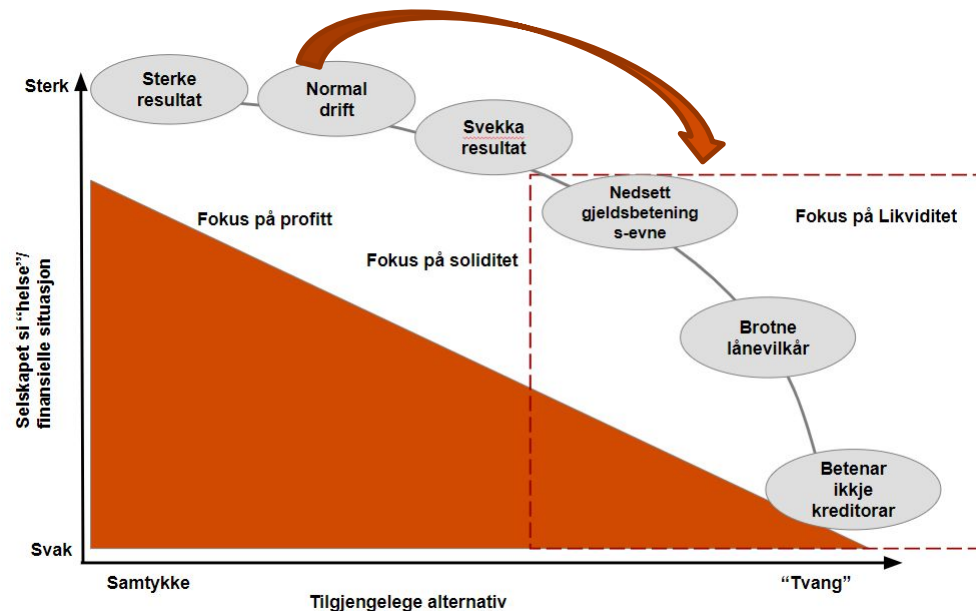
Leverandørkjede: Global mangel på visse varer på grunn av redusert produksjon.

Økonomi: Økt risiko for global lavkonjunktur på grunn av alvorlighetsgraden og omfanget av pandemien - lengre periode med usikkerheit enn i scenario 2.

Tidsramme: 12 til 18 månader, største opptrapping av saker i løpet av månadane 6 til 9.

COVID-19 har «over natten» endret de økonomiske utsiktene for mange virksomheter fra meget gode til meget utfordrende....

Likviditetsstyring i krisetider

Få oversikt over dagens finansielle og likviditetsmessige situasjon

1

Ta aktive grep for å unngå at likviditeten vert drastisk forverra

2

Sørg for truverdig kommunikasjon internt og eksternt

3

Få oversikt over verksemda si likviditetsmessige situasjon

1

Rask respons er kritisk, og avhengig av situasjonen for den enkelte verksemda kan det bli nødvendig å få oversikt over tilgjengelig likviditet “på dagen”

Kontantar

- Opprett kontantstrøms-budsjett for kvar veke for dei neste tre månadane
- Oppdater budsjett og prognosar
- Identifiser “worst-case” scenario
- Gjennomfør sensitivitetstrekingar
- Vurder om verksemda har nødvendige verktøy og kapasitetar

Låneavtalar

- Sjekk verksemda sine låneavtalar
- Avdragsutsetting
- Unytta lånekapasitet?
- Offentlege finansieringsordningar

Beredskap

- Ta høgde for sjukefråvær
- Kostnadsreduksjonar
- Sal av likvide eigedelar
- Utsalg fra lager
- Sal av andre eigedelar

Anna

- Gå igjennom viktige avtalar med kundar og leverandørar
- Prioritering av kundar og leverandørar.
- Posisjoner overfor andre viktige interessentar
- Sjekk forsikringsavtalar

Ta aktive grep for å unngå at likviditeten vert drastisk forverra

2

- Iverksett raske tiltak på kostnadssida
- Optimer arbeidskapital kontantstrømmer for å unngå at likviditeten vert forverra
- Vurder eventuelle kjelder til ny kapital

Vurder permitteringar, redusert arbeidstid, lønnsreduksjonar og ei rekke andre kostnadskutt (IT, marknadsføring, reise, kurs, sosiale treff, etc)

Nøye gjennomgang av uteståande kundefordringar og leverandørgjeld og frigjering av kapital gjennom reduksjon av arbeidskapital dersom mogleg

Følg med på utsette fristar for innbetaling av offentlege avgifter (skatt, AGA, meirverdiavgift)

Avgrens investeringar til kun strengt nødvendige vedlikehaldsinvesteringar

Undersøk moglegheitene for endra lånevilkår og rente- og avdragsfriheit på eksisterande lån

Vurder moglegheitene for utvida kreditt frå eksisterande eller nye lånegivarar. Førebu verksemda på nye lånesøknadar under dei annonserte «kriselåna» frå Staten

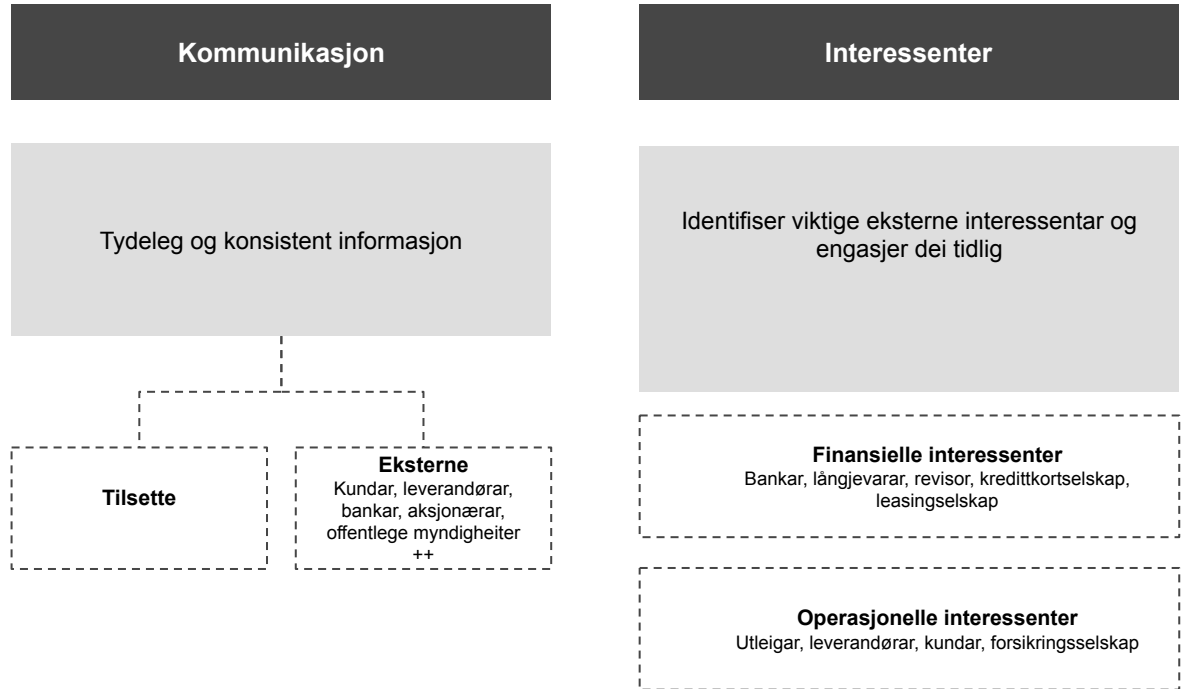

Har eigarane beredskap til å stille med meir kapital

Truverdig kommunikasjon med interne og eksterne interessentar

3

Dei fleste verksemdar vil også ha stort behov for truverdige kommunikasjon med interne og eksterne interessentar.

Kort oppsummert

Få oversikt over likviditetssituasjonen, sett i verk tiltak for kostnadsreduksjonar og optimer kontantstraumar i det korte bildet. Kommuniser med interessentar.

Hald deg oppdatert på endringar og utsettingar av skattar og avgifter, og retningslinjene som blir gitt om nye krisepakkar

Sørg for at du har gode verktøy og modellar for utrekning av kapitalbehov og oppdatering av prognosar, samt nødvendig dokumentasjon i forkant av søknadar om finansiering

Oversikt over offentlege ordningar

Nokre relevante statlege tiltak

Område

Utsett betaling av formuesskatt

Verknad

- Gjeld formuesskatt for inntektsåret 2020, med forfall i 2021
- Likviditetseffekt 2021

Område

Midlertidig tilbakeføring av selskapsunderskot

Verknad

- Ordninga er meint å treffe bedrifter som er eigna til å gå med overskot, men som grunna utbrotet av koronaviruset ikkje vil vere i stand til å gå med overskot i 2020
- Likviditetseffekt 2021

Merverdiavgift og arbeidsgjevaravgift

- Mva: Innbetalingen ville i år forfalt 14. april, men er no utsett til 10. juni 2020
- Arbeidsgiveravgift: Innbetalingsfristen for terminen som forfell 15. mai utsettast til 15. august 2020.
- Reduksjon i satser

Næringsbeskatning

- Utsatt frist AS: Forfallsdatoen var i utgangspunktet 15. april, men er nå utsett til 1. september 2020.

I tillegg er det gjort fleire tiltak opp mot permitteringer, dagpengar, sjukepengar og omsorgspengar.

Låneordningar - Sparebanken Sogn og Fjordane

“

...vi etablerer to låne- og garantiordninger for å trygge norsk næringsliv og norske jobber på til sammen minst 100 milliarder kroner.

Finansminister Jan Tore Sanner

50 milliarder i kriselån til små og mellomstore bedrifter

Innretning på ordningen:

- 1) Ordninga er meint for små og mellomstore bedrifter, og vil i praksis medføre at staten garanterar for lån frå bankar med 90 % av lånebeløpet
- 2) Gjeld for bedrifter som sysselsett færre enn 250 personar, og som har ei årleg omsetning på ikkje meir enn 50 mill. euro eller ein årleg samla balanse på ikkje meir enn 43 mill. euro.

Nærare om låneordninga:

- Lånebeløpet ikkje større enn 2 gongar lønskostnadane i 2019, inkludert sosiale avgifter og kostnadar til innleigd personell.
- Alternativt kan lånebeløpet utgjere opp til 25 % av bedrifta si omsetning i 2019.
- Lånet skal uansett ikkje vere større enn 50 millioner kroner og ikkje ha ei løpetid på meir enn tre år.
- Bedrifta kan ikkje ha økonomiske vanskar per 31. desember 2019, og bedrifta må ha fått eit akutt behov for likviditet som følgje av Covid-19-utbrotet.
- Lån skal berre bli gitt til verksemder som forventast å vere lønsame under “normale marknadsforhold”
- Alle lån må publiserast i det offentlege registeret over offentleg støtte.

4 spørsmål til banken - Roy Stian Farsund svarer

- 1) Kor tid kan kundane begynne å søke om lån, og kor lang saksbehandlingstid treng banken før låna vert utbetalt?
- 2) Korleis skal bedriftene gå fram, kva treng banken av dokumentasjon og kven skal ein kontakte?
- 3) Kor store rammer reknar banken med å få stilt til disposisjon?
- 4) Kva syns banken om låneordninga, vil den hjelpe bedriftene?

S

pørsmål?

Hald deg oppdatert

Forstå og handter konsekvensane:

[pwc.no/COVID-19](https://www.pwc.no/COVID-19)

[pwc.com/COVID-19](https://www.pwc.com/COVID-19)

PwCs juridiske koronatelefon for næringslivet: **952 60 300**

PwCs Skatteblogg: [Skattebloggen.no](https://www.skattebloggen.no)

PwCs Nyhetsbrev: [pwc.no/nyheter](https://www.pwc.no/nyheter)

Kontakt oss

Rolf Sanne-Gundersen

Sunnfjord Utvikling

Mob: 970 55 208

rolf@sunnfjord.no

Jan Flølo

PwC

Mob: 952 61 321

jan.flolo@pwc.com

Roy Stian Farsund

Sparebanken Sogn og Fjordane

Mob: 906 22 123

roy.stian.farsund@ssf.no